

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 100:

Forslag til folketingsbeslutning om at indstille projektet om Skjern Ås genopretning.

Af Aage Brusgaard (FP) m.fl.
(Fremsat 21/2 97).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg vil ikke benytte denne lejlighed til en ny generel debat om Skjern Å-projektet og vil også advare imod, at man gør det.

Jeg kan kun sige, at i de 9 år, hvor projektet har kørt, har Folketinget været orienteret om projektets forløb gennem redegørelser og statusrapporter fra fire forskellige miljøministre. Finansudvalget har i 1990, i 1992 og i 1994 tiltrådt og i 1995 taget til efterretning, at der af de på finansloven opførte bevillinger til naturforvaltning blev afsat midler til gennemførelsen af Skjern Å-projektet.

I alle tilfælde er dette sket med tilslutning fra samtlige partier undtagen Fremskridtspartiet.

Den seneste drøftelse af projektet fandt sted her i Folketinget så sent som i foråret 1996, hvor et stort flertal bestående af alle partier undtagen Fremskridtspartiet i en beretning fra maj 1996 udtrykte deres klare støtte til projektet og den hidtidige forudsatte løsning.

For så vidt angår de mulige problemer i forbindelse med projektets gennemførelse, bliver det slået fast i vores fælles beretning, at disse forhold skal undersøges til bunds, og at det mest hensigtsmæssigt sker i forbindelse med detailprojekteringen. Samtidig blev det aftalt, at der blev nedsat en politisk følgegruppe med en repræsentant for hvert af partierne bag beretningen, og følgegruppen skal f.eks. drøfte det rådgivende udvalgs endelige redegørelse, det endelige resultat af detailprojekteringen og er i øvrigt indkaldt til sit første møde den 21. i denne måned.

Som jeg har redegjort for, er Skjern Å-naturprojektet blevet vedtaget efter en meget lang, en meget grundig og en meget åben beslutningsproces. Folketinget har løbende været inddraget i forbindelse med alle væsentlige beslutninger, og man har med et stort flertal støttet projektet,

sidst i beretningen fra Miljø- og Planlægningsudvalget sidste forår.

Vi har arbejdet videre med projektet ud fra de retningslinjer, der er opstillet i denne beretning, og det betyder, at der i løbet af foråret vil foreligge et detaljeret projektforslag, hvor der nøje bliver redegjort for projektets gennemførelse og konsekvenser heraf.

Når projektforslaget har været forelagt det rådgivende Skjern Å-udvalg, vil det blive drøftet i den politiske følgegruppe, og offentligheden får naturligvis også mulighed for at kommentere projektforslaget, før der træffes endelig beslutning om gennemførelsen.

På den baggrund ser jeg absolut ingen grund til at stoppe projektet, og vi kan derfor ikke medvirke til gennemførelsen af Fremskridtspartiets beslutningsforslag.

Henning Gjellerod (S):

Folketinget afgav i sidste samling en beretning efter at have diskuteret en mulig inddragelse af alternativer til sydløsningen i Skjern Å-projektet. Bag beretningen stod samtlige medlemmer af Miljø- og Planlægningsudvalget, dog med undtagelse af Fremskridtspartiets medlem. I beretningen tilkendegives det, at der vil blive nedsat en politisk følgegruppe til drøftelse af det rådgivende udvalgs endelige redegørelse samt resultatet af detailprojekteringen.

I Socialdemokratiet har vi noteret os, at den politiske følgegruppe er nedsat. Vi har fået oplyst, at detailprojekteringen skrider planmæssigt frem, og at et resultat vil kunne præsenteres senere på foråret i år. Det er vi fuldt ud tilfredse med i Socialdemokratiet.

Nu er hr. Aage Brusgaard jo overraskelsens mand, men vi undrer os dog alligevel lidt over de overvejelser i Fremskridtspartiet, der har ført til, at man nu vil forsøge at få omgjort en procedure, der har så bred en politisk opbakning i Folketinget. Vi afviser selvsagt beslutningsforslaget.

Hanne Severinsen (V):

Fremskridtspartiets forslag om at indstille projektet om Skjern Ås genopretning kommer på et meget dårligt tidspunkt.

Som det vil være Fremskridtspartiet bekendt, havde vi sidste år nogle forhandlinger i anledning af V's og K's beslutningsforslag om en udvidelse af kommissoriet, så man også kunne undersøge andre løsninger end den såkaldte sydløsning. Vi ville undgå, at der kom utilsigte-

de konsekvenser, og vi ville sikre, at vi fik mest muligt miljø for pengene. Det, der dengang kunne skabes flertal for, var at afvente detailprojekteringen, og det vil Venstre også gøre.

Vi hæfter os ved i Venstre, at der er afgivet løfter i Folketinget via den beretning, som et stort flertal afgav sidste år. Der peges der på, at der er en række mulige problemer ved sydløsningen: faren for tab af lakseyngel, frigivelse af fosfor, oversvømmelser og u hensigtsmæssig transport af materiale ud i Ringkøbing Fjord. Alle disse ting skal undersøges grundigt, således at det »forud for projektets iværksættelse er godtgjort, at disse problemer kan løses på en tilfredsstillende måde«.

Det er dette, som vi i Venstre vil hage os fast i og sørge for bliver sikret. På den måde sikrer vi, at man ikke går i gang med noget, hvis konsekvenser ikke er kendt.

Det bliver selvfølgelig interessant at se, hvordan man rent faktisk sikrer sig mod oversvømmelser, mod tilsanding af Hemmet Strand og materialevandring ud i fjorden. Og der er jo noget, der tyder på, at forgravning bliver en af løsningerne på dette problem, og det bliver jo så ikke nogle særlig naturligt gravede slyngninger. Men det må vi jo så se til den tid.

Den lovede følgegruppe har været længe undervejs. Den er nu endelig blevet nedsat og holder sit første møde samtidig med, at præsident Clinton ser nærmere på København. Her må vi så i første omgang også høre, hvordan det går med jordfordelingen, for noget tyder på, at det går præcis så trægt, som vi jo altså også forudså sidste år, fordi man foreløbig har afskrevet sig muligheden for, at landmændene kan bevare jorden mod at indgå i projektet.

Men vi vil i Venstre afvente detailprojekteringen, så vi kan få belyst, hvad det er, vi får for pengene, og holde regeringen fast på de løfter, som blev afgivet i beretningen sidste år, og så i øvrigt gøre vores indflydelse gældende i følgegruppen og dens kommende arbejde.

Det pågældende beslutningsforslag mener jeg derfor kommer på et meget mærkeligt tidspunkt, et tidspunkt, hvor vi er midt i en forhandling.

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Det Konservative Folkeparti bakker op om den Skjern Å-løsning, som er på tegnebrættet. Vi ser meget frem til at få den bragt videre, og vi ser frem til, at vi nu skal mødes i den politiske følgegruppe og afklare disse ting nærmere.

Det glæder mig, at miljø- og energiministeren prioriterer det så højt, at han lægger det oven i Clintonarrangementet og sørger for, at vi virkelig får sat fokus på det. Vi kan jo desværre ikke vise Clinton eller andre de smukke resultater, der kommer, når vi er færdige med arbejdet.

Vi ser frem til, at det bliver en turistmagnet og et godt værested for dyr, fugle og fisk, og derfor vil vi selvfølgelig følge arbejdet meget nøje i følgegruppen. Vi skal i alt fald takke Fremskridtspartiet for en ting: at det nu, efter at vi adskillige gange har rykket for mødet i følgegruppen, er lykkedes at få mødet, og det tror jeg hænger meget nøje sammen med, at Fremskridtspartiet er på banen med det her forslag; men forslaget kan vi som sagt ikke støtte.

Villy Søvnald (SF):

Da SF's ordfører på området, hr. Steen Gade, ikke har mulighed for at deltage, skal jeg reddegøre for SF's stilling, og det kan gøres meget kort i tre punkter:

Der er ikke noget nyt i, at Fremskridtspartiet er imod projektet; det har Fremskridtspartiet været hele vejen. Der er heller ikke noget nyt i, at Fremskridtspartiet vil stoppe det halvvejs; det er formentlig ikke det sidste forsøg. Og endelig: SF støtter projektet og mener ikke, der er nogen argumenter for at stoppe på halvvejen.

Frank Aaen (EL):

Enhedslistens ordfører, hr. Bent Hindrup Andersen, kan ikke være til stede, men jeg kan meddele, at vi, som de fleste herinde ved, er tilhængere af projektet omkring Skjern Å, hvor der opkøbes 2.000 ha landbrugsjord, som har været dyrket som intensiv landbrugsjord, siden Skjern Å blev udrettet i slutningen af 1960'erne.

Formålet med projektet er at bringe området tilbage til situationen før udretningen og før dræningen, hvor åen med sine oversvømmelser af lavtliggende områder afsatte næringsstoffer i græsarealerne. Græsset får gavn af næringsstofferne, kvæget afgræsser området, og vi spiser kvæget. Derved genindføres en jordbrugsform, der på en og samme tid er en effektiv rensning af åen, samtidig med at der produceres fødevarer.

Vi er selvfølgelig også tilhængere af, at der kommer den sø ved udløbet til Ringkøbing Fjord til gavn for vandfugle og bundfældning af åens slam, men vi vil også understrege, hvad vi også gjorde i udvalgsberetningen, at vi lægger meget vægt på, at græsningsarealerne bliver så

omfattende som muligt, eventuelt på bekostning af søens størrelse.

Vi ønsker de fremtidige græsningsarealer, fordi vi mener, de vil være meget velegnede til græsning for økologisk studeproduktion, og siden har jo EU's kalvedræberpræmie aktualiseret en sådan produktion endnu mere.

Vi har arbejdet for, at græsningen, eventuelt også jagt og fiskeri, på de erhvervede offentlige arealer kommer den lokale befolkning til gode, og det er også det, vi vil arbejde for i den følgegruppe, som vi nu med glæde ser er indkaldt, og som nu kan komme i gang med arbejdet.

Vi ser naturgenopretningsprojektet som en model for fremtidige initiativer på lignende marginaljorder, hvor det offentlige overtager jorden til økologisk naturpleje og lejer den ud til lokale interesserede.

Vi kan på den baggrund naturligvis ikke støtte Fremskridtspartiets forslag om at indstille naturgenopretningen af Skjern Å.

Ole Donner (DF):

Fra Dansk Folkepartis side er vi helt enige med hr. Aage Brusgaard i det forslag, han er medforlagsstiller til. Vi er enige i intentionerne, og vi er enige i bemærkningerne til forslaget, men under henvisning til, at der her i Folketinget er afgivet en beretning, må vi desværre, som andre ordførere også har sagt, konstatere, at det ikke er det rigtige tidspunkt at behandle dette forslag.

Nu må vi se, hvad der kommer ud af de møder, der afholdes i følgegruppen. Og da det var et enigt Folketing, der afgav den beretning, så mener vi, at der virkelig er chancer for, at der kan komme noget fornuftigt igennem. På den baggrund kan vi ikke støtte forslaget.

Aage Brusgaard (FP):

Ja, man kan jo ikke sige, der var meget at takke for.

Ministeren startede med at sige, at han ikke ønskede en ny debat, men han kom alligevel med en pænt lang redegørelse om, hvordan status er. Tak for det. Vi fik da i hvert fald at vide, at den følgegruppe, der skal stå for detailprojekteringen, endnu ikke har holdt sit første møde.

Hr. Gjellerod nævnte, at den ville være klar engang i 1997, der var dog ingen dato på. Venstre og De Konservative vil afvente følgegruppens detailprojektering, og jeg kunne forstå på Venstre, at deres stilling stadig væk vil være afhængig af, hvad der kommer frem, og derfor

kunne det jo godt tænkes, at V stadig væk vil være negativ over for projektet.

Jeg kan være lidt forundret over SF, for de havde tidligere i dag et forslag på dagsordenen – det var punkt 5 – om, at man skal inddrage borgerne; det var som om, det er af betydning, hvad borgerne mener, og de skal have klar besked om, hvad der foregår. Men her vender man altså fingeren totalt ned.

Og så vil jeg lige takke hr. Ole Donner for de pæne ord.

Hvorfor tager Fremskridtspartiet sådan en sag op igen? Det er jo altså, fordi vi ved, at man her lægger et par tusinde hektarer jord brak, der kan bruges til menneskeføde. Vi ved, at der stadig væk er mange mennesker ude omkring, der sulter.

Vi ved, at da man i 1960'erne lavede den lige linje, var der okkerforurening i lange baner, og fiskene døde. Vi ved nu, at der aldrig har været så mange laks som i lige netop de sidste 2-3 år. Vi ved altså, at vandet er rent og skulpulpende, og derfor er vi modstandere af, at man skal til at grave én gang til.

Og det, jeg siger nu, kommer til at stå i de grønne bøger: Det er 100 procent sikkert, at når vi får gravkørerne derud igen, kommer der okker og andet, og så vil fiskene være døde i hvert fald i 2 årtier. Og det må I godt hænge mig op på, hvis det ikke bliver til sandhed. Og det skal I så bare vide, I, der vil ofre pengene fremover.

Vi rejser selvfølgelig også spørgsmålet, fordi vi ved, at borgerne i området er imod projektet. Vi går ind for, at det er det nære demokrati, som bestemmer. Jyderne blander sig jo ikke ret meget i, hvordan Det kongelige Teater skal se ud her i København, hvis det engang skal ombygges. Jyderne blander sig heller ikke i, om der skal stå en HT-terminal midt på Rådhuspladsen. Det får københavnernes lov til selv at bestemme. Og derfor vil vi egentlig også gerne, at det er jyderne, der selv får lov til at bestemme over Skjern Å og dens udmunding.

Jeg har rigtig mange avisartikler med fra borgerne i området. Jeg vil bare lige tage toppen af dem: »Stop Skjern Å-projektet«, det er af en, der hedder Gunnar Thorup Rasmussen, som er kommunalbestyrelsesmedlem for Venstre.

»Frygt for Skjern Å«. Skjern Byråd understreger, at kommunen under ingen omstændigheder vil være erstatningsansvarlig over for Skjern Å-løsningen med de 10 mio. kr. Der er et fotografi af nogle kommunalbestyrelsesmedlemmer,

en gæv Venstremand, der hedder Martin Nielsen, tidligere formand for DLG, og der er en Hans Damgaard. »Vandalismens triumf, Skjern Å, os andre, og hvem har ansvaret for Skjern Å-dalen«.

Her er minsandten en Jens Kirk – jeg tror, han er medlem af Folketinget – som kræver åben dagsorden omkring Skjern Å. Det var jo, fordi det kun var formanden, der måtte udtale sig, og det skulle endelig foregå så lukket som muligt. Her er erhvervsfolk til miljøministeren: »Undskyld Skjern Å-projekt«. Jeg kan ikke læse dem alle sammen, men der er en 30-40 erhvervsdrivende i området, der protesterer. »Med sumpen kommer mygge, fluer og bremserne igen«. »Havde vi ikke reguleret åen i 1960'erne, er jeg overbevist om, at det havde været et pilekrat derude nu«. »Økonomisk har afvandingen været et aktiv for egnen«. Det er et ældre ægtepar, der nævner det. Og sådan kunne jeg faktisk blive ved, men det tillader tiden jo altså ikke.

Det, jeg vil sige, er, at Folketinget kører videre med, at projektet skal gennemføres, mens befolkningen er imod. Lokalområdet får heller ikke her lov til selv at bestemme, og derfor er det jo som så ofte før tom snak, når Socialdemokratiet og SF og andre snakker om nærdemokratiet og nærdemokratiets indflydelse på området: Man mener det ikke, for det er herinde, man bestemmer, og så må lokalbefolkningen føje sig.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg vil bare præcisere, at det, der kommer frem ved detailprojekteringen, hvor det skal godtgøres, at der ikke sker nogen af de mange forskellige ulykker, som nogle har forudset, selvfølgelig er noget, der vil influere på alle, og det er ikke bare et spørgsmål om Venstre. Vi står selvfølgelig alle sammen – går jeg ud fra – fast på, hvad vi har sagt i beretningen om, at det skal godtgøres, at de ting rent faktisk ikke sker, så jeg går ud fra, at der her ikke er nogen forskel på Venstre og de andre partier bag beretningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 174: Forslag til lov om ophævelse af lov om bidrag til udgifterne ved brandvæsenet i København og lov vedrørende den kommunale beskatning af faste ejendomme i Frederiksberg Kommune og om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme og lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. (Ophævelse af brandbidrag).

Af indenrigsministeren (Birte Weiss).
(Fremsat 26/2 97).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Poul Erik Dyrland (S):

Lovforslaget, som vi nu skal behandle, ophæver to endda meget gamle love, en lov fra 1913 og en lov fra 1938. Når vi nu ophæver de her to love om brandbidrag gældende henholdsvis for Frederiksberg og Københavns Kommuner, ja, så ligestiller vi jo med det forslag, vi her behandler, disse kommuner med landets øvrige, for så vidt angår finansieringen af udgifter til brandbekæmpelse.

For os at se er der tale om en forenkling. Der er som sagt tale om en ligestilling, som vi kun kan være tilfredse med i den socialdemokratiske gruppe. Vi har også bemærket, at såvel Københavns Kommune som Frederiksberg Kommune fuldt ud støtter dette lovforslag og dets indhold – de er jo dybt involverede i denne sag – og vi kan også støtte forslaget fra den socialdemokratiske gruppe.

Else Winther Andersen (V):

Dette lovforslag har jo to elementer. Den ene del er ophævelse af bidraget til brandvæsenet i Københavns Kommune og på Frederiksberg –